

Extrait du CGTCatalunya.cat

<http://cgtcatalunya.cat/spip.php?article12928>

L'anarquisme segons la seva relació amb la realitat material

- Actualitat - Articles opinió -

Date de mise en ligne : dimanche 12 de septembre de 2018

CGTCatalunya.cat

Ja coneixem, llegint els clàssics, les tres principals corrents de l'anarquisme segons el seu model econòmic: individualista/mutualista, col·lectivista i comunista, que d'això deriven els debats entorn dels models organitzatius de l'anarquisme, entre els quals destaco: informal/rebuig a l'organització, de masses (anarcosindicalisme) i a dos nivells específica/plataformisme (que inclou l'organització de masses en relació directa amb l'específica), que té relació directa amb les tres actuals grans corrents: nihilisme/insurreccionalisme, anarcosindicalisme i anarquisme social. Però faltaria per definir la seva relació amb la realitat material, és a dir, en el seu nivell d'inserció social i influència en les lluites socials que té també relació amb el punt anterior.

Abans de continuar, voldria matisar que, segurament, en més d'una ocasió haurem sentit l'afegitó que hi ha tants anarquismes com anarquistes, però no ens hem parat a pensar i preguntar-nos si és cert o no? Realment, cada vegada tinc més certesa que l'afirmació té cabuda en les societats hiperindividualitzades com les actuals dels països occidentals, on cadascú busca validar el seu propi anarquisme en el microcosmos llibertari. És l'equivalent a les opinions que cada opinòleg busca validar-la dins del cosmos de les opinions i els seus respectius culs. La cerca de les diferències en comptes dels punts en comú, del concepte de l'individu sobirà i no com a part d'un col·lectiu sobirà, així com de la identitat individual enfront de la col·lectiva..., són símptomes d'un problema endèmic on l'individualisme ha permeat en les capes més profundes de les societats capitalistes occidentals.

No obstant això, les opinions personals no són fetes a si mateixes i independents de l'espai-temps, sinó que encaixen dins d'un marc comú que les caracteritza si són conservadors, amb prejudicis/tòpics, d'esquerres, de dretes, fal·làcies, masclistes, feministes, classistes, etc. Així mateix, els conceptes sobre l'anarquisme que construeixi cadascú encaixaran dins d'un dels principals corrents esmentats al principi. És per això que, efectivament, no hi ha infinits anarquismes, sinó que segons la seva relació, connexió i enfocament sobre la realitat material, adquiriran unes o altres característiques. Partint d'aquests criteris, estableixo tres grans grups:

Anarquisme filosòfic

Nestor Makhno en les seves memòries va criticar als anarquistes russos per quedar-se en els seus ateneus discutint sobre la moralitat de la revolució, mentre els bolxevics havien pres el Palau d'Hivern. Piotr Arshinov tampoc es va quedar enrere en la seva crítica cap a aquest anarquisme rus que no es va organitzar. En el seu llibre *Historia del moviment Makhnovista* va escriure que quan Makhno va formar el seu Exèrcit Negre per defensar la revolució, en comptes de rebre el suport dels anarquistes russos, va rebre crítiques i va encoratjar discussions al voltant de la disciplina i l'estructura militar. Aquest anarquisme que van criticar els makhnovistes segueix sent d'actualitat, doncs és un anarquisme que no surt de l'acadèmia ni de les quatre parets de l'ateneu. La seva relació amb la realitat material és purament teòrica i només està en els llibres i debats de saló, i no té més objectiu que alimentar complexos debats d'acadèmia sobre la filosofia, amb nul·la o gairebé nul·la connexió amb la conjuntura actual.

El reflex que tenim avui de l'anarquisme filosòfic el trobem en certs grups tant de les xarxes socials com de certs ateneus, on els quatre gats amb major disponibilitat de temps es reuneixen a debatre sobre qualsevol tema pel mer fet de filosofar.

Anarquisme d'estil de vida

De nou, trobada en la descripció de Murray Bookchin un paral·lelisme amb les crítiques del makhnovisme en la seva època. Aquest concepte va ser definit per ell com un anarquisme que no actua sobre la problemàtica real de la classe treballadora en l'actual conjuntura, sinó que consisteix en una mena d'anarquisme que no fa política de cara a la comunitat local on resideix. En altres paraules, no participa en els moviments locals tant si és a nivell individual o des d'algun col·lectiu. Aquesta mena d'anarquisme només fa política per al mateix grup tancat d'amistat amb uns

mateixos codis de conducta, llenguatge i pensament. Ni tan sols diria que fessin política, sinó que es dediquen a practicar l'anarquisme en el seu reduït espai d'amistat, independentment de la seva relació amb la problemàtica de la classe treballadora. Aquí se'ls reconeix com el ghetto anarco per al context de l'Estat espanyol, ja que incloem l'anarquisme ortodox i nostàlgic del '36 i l'anarquisme purista i identitari, que clarament es diferencia del ghetto als EUA en què s'emmarca la crítica de Bookchin.

Anarquisme materialista

Continuant amb Nestor Makhno i Bookchin, les crítiques que han escrit no van ser de cap manera destructives. Darrere d'elles va existir i existeix una proposta amb molt potencial. Tant la plataforma de Makhno com el municipalisme llibertari i l'anarquisme social de Bookchin, són una gran aportació a un anarquisme que no és considerat una filosofia o un estil de vida, sinó un projecte polític revolucionari i model de societat que aspiri a superar l'actual sistema capitalista. Heus aquí el per què parlo de l'anarquisme materialista. A diferència dels anteriors, l'anarquisme materialista es caracteritza per la participació directa en les lluites socials (per exemple, l'anarcosindicalisme en l'àmbit laboral, l'"anarquisme a peu de carrer" de la FAGC, les lluites en defensa del territori...), a més de treballar per la construcció d'un projecte polític que doni respostes i fulls de ruta a les lluites socials en tots els seus àmbits.

Veurem notablement que està estretament relacionat amb el model de l'organització dual: l'organització de masses i l'organització política. Precisament, l'anarquisme materialista es caracteritza també pel nivell polític, que és clau per al seu desenvolupament i creixement com a força política en els temps que vivim.

Notes finals

No obstant això, aquests tres grups no són classificacions aïllades entre si, sinó que tenen certes connexions. Per exemple, on classificaríem un projecte d'okupació rural com Fraguas, on uns joves es bolquen a recuperar la vida d'un poble abandonat, en el qual, estan visibilitzant la situació de l'abandonament de pobles que vivim al territori espanyol? On entrarien els projectes de cooperatives integrals? Sobre aquests temes els he tractat en un altre article diferenciant entre el que són societats paral·leles i el poder popular. Així i tot, depenent de les finalitats que tinguin, els podríem classificar dins de l'anarquisme d'estil de vida o de l'anarquisme materialista.

Amb aquestes reflexions pretenc aclarir unes qüestions que considero claus, tals com anar superant el problema de l'individualisme de la diferència i la divisió fins a l'infinit, dels personalismes amb base en aquest individualisme, i que cada concepció de l'anarquisme no és una construcció individual, sinó que tindrà unes bases comunes que encaixaran millor en un dels tres grups esmentats. Pretenc que d'allí sorgeixin noves dinàmiques basades en el col·lectiu, en el comú i sobre la realitat material en què vivim. Clarament sóc partidari d'un anarquisme materialista, per la simple raó que considero que és la via més encertada per produir canvis en la conjuntura que vivim. Necessitem un anarquisme guanyador però humil, amb visió estratègica i criteris d'anàlisi materialistes, amplitud de mires i inserit en les lluites socials, capaç de generar discurs, projectes polítics i d'influir positivament en els moviments socials en clau d'avanç quantitatiu i qualitatiu.

* *Article publicat a la Soli*